

Borgarligt ábyrgdarloysi í peningamálum

Allir vita teir tað kortini, hvussu ósemiligt tað er imóti skattgjaldarunum fyrilitarleyst at oysa til høgru uppmóti ættini úr landskassanum uttan at tryggjað okkum skattgjaldarum meðávirkan samsvarandi hesum peningi í tann mun hetta er møguligt.

Ongantið verri vorðið enn í hesum undanfarnum trimum gullárum Føroya.

Men gakk. Hvert ófött mannabarn kemur av borgarligum ávum til verðina knógvandi undir skuldabyrðu uppá 50-60.000 krónur.

Teir mongu feroingar, ið bert hava tímalønina og kanska skylda líkandi upphædd í til dømis skatti, vita hvussu metimikil slík skuld roynist vanligar skattgjaldaranum. At tey mongu hava givið skarvin yvir, man ikki vera at ivast í. Peningurin er ikki til taks, so har gerst einki.

Sjálvandi er tað skeiðt ikki at gjalda skattin fyrst av øllum, men hungur er kortini eitt so skart sverð, at hetta menniskjansliga fyrbrigðið at seta skuld út sum longst, er so væl skiljandi, um ikki fyrigevi-

ligt í almannaeygum.

Og tó eru tað mong okkara, ið besta hugin hava at bera yvir við nakað av ógöldna skattinum, eftireum lítið man verða vunnið, um enn fleiri feroingar gerast sokallað »sosial fyrbrigdi«.

Men at døma eftir teimum upphæddum, landsstyfi eins og kommunur nú hava lagt uppfyri ov lítið innkomnum skatti, kundi eitthvert bent á, at nakað av skattaftirstøðunum frá almennari síðu verða mettar sum strikaðar.

Slíkt óskil, vilja tey okkara siga, ið so toluliga hava latið keisararum tað ið keisarans er, er lítið uppbyggjandi ella beinleiðis ómoralskt, tá keisarin sjálvur gengur undan í peningaoyðing skattaborgaranna vegna.

Slangurnar í landskassan frá sokallaðari privatari síðu hava ikki fyrr í ævini verið so margar og hartil tjúkkar, og trygd gevur keisarin okkum ikki fyrri, at nakrar av hesum almannagávum verða umsitnar samsvarandi skattgjaldaranna ynskjum.

Typpa vit ikki renni stokkin undan landskassanum, og tað í stundini, verða vit at meta tað, ið hóast alt drýpur hagani, sum almenna ogn, skattgjaldaranna ogn, og krevja at hitt almenna í stundini átekur sær ábyrgd av okkara vegna at fjálga um hesar ognir, eisini eftir at hesar eru latnar einhvørjum »til láns«.

Kann ognarrætturin av teimum borgarligu ikki virðast eisini mótvægis knokkroyttu løntakaranum, so er stundin avgjørt komin til, at maðurin á gøtuni fer at gera egnar metingar av figgjarmorali sum heild.

At hetta fyrri vanligar løntakaran kann enda við rættvisgeran av t.d. skattaftirstøðum er ikki óhugsandi. Kanska so galið, at tey við størstu eftirstøðunum sum frá líður halda seg hava gjørt fólkinum beinleiðis tænastu við ikki at hava latið keisarans pening til tilvildarlugu slangunýtslu teirra ráðandi.

Góður skattgjaldari

Átrúnaður og teir politisku flokkarnir

Í átta ár, fram til 1974, samstarvaðu javnaðarflokkurin, sambandsflokkurin og sjálfstýrisflokkurin. Samstarvið var fyrirmyndarligt. Tú hevði, ið hvussu so er, varhugan av, at innan ta samgonguna høvdu flokkarnir virðing hvør fyri øðrum.

Tað kom tí heldur enn ikki dátt við, tá eitt av valvænum sambandsflokksins í valstríðnum 1974 legði eftir javnaðarflokkinum við skuldsetingum um, at flokkurin var ateistiskur og vildi rudda út kristindóm í landi okkara. Sum vera man, vaktu hesar skuldsetingar stóra ósinging, og mundi tað júst vera ætlanin. Tað skitna arbeiðið, ið eyðkendi sambandsflokkin alla andstøðutiðna, var byrjað, og vóru nevndu skuldsetingar fastur tættur í nærur hvørjari Dimmaætting øll hesi árin. Tað er heldur ikki nakað dulnál, at tað eyðnaðist sambandsflokkinum at vinna leiðir annars trúgvur javnðarveljarar.

Tá ein nú hevur verið vitni til, hvussu endamálsleysan og vánaligan politik sambandsflokkurin hevur tikið hesi árin, teir hava havt leiðsluna um hendi, so er tað lætt skiljandi, at atkvøðurnar máttu vinnast uttanfyri vanligt politiskt mark. Ti undraði tað neyvan, at framburðs- og fiskivinnuflokkurin, ið sum kunnugt onga politiska meining hevur, lánti patentíð frá sambandsflokkinum til løgtingsvalið 1980, og gav hetta eisini vinning í ein vissan mun.

Fólkaflokkurin hevur nú sligið nevan í borðið. Teir vilja eisini sleppa upp í part, tá talan er um at brúka átrúnaðin til politiskan vinning, sjálvt um framferð Dagblaðsins og (møguliga komandi nýggja formann floksins)? er alt annað enn í trád við andan, ið fólk annars góðtaka sum sannan kristindóm. Nógvar er at minnst á frá hasari síðuni — 6-talið man neyvan vera gloymt enn?

Allir teir politisku flokkarnir siga seg vilja verja og virða trúarfrelsi. Hvi skal so kristindómurin aftur og aftur togast niður í runudikið?

Hvør hevur givið teim sjálvrættvistu rætt til at døma um, hvør er rættur kristin ella ikki? Hava teir gloymt orðini í Halgubók: Komið til mín øll tit, ið ganga undir tungum byrðum... Hetta má tá takast sum eitt tilboð til ein hvønn, uttan mun til politiskan lit. Eingin er undantikin hesum lyfti, heldur ikki javnaðarfólk.

os.

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varuga við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvini.

Vindmyllurnar á Fanø

Danir nú størsta vindmyllugarð í Norðanlondum

Nærum 100 familjur fáa streym frá vindinum á Fanø

Umleið 800 vindmyllur í Danmark í dag

Nú SEV skal undir fyrireikingarnar at útbyggja vatnorkuverkini í Føroyum, verður einamest tosað um henda eina orkuháttin — vatnorkuna. Men hvussu við øðrum orkuhættum so sum vindorku og vindmyllum!!! Tað eru nøkur ár síðani, at tey vesturi í Vágum fóru undir at smíða vindmyllur og royna tær.

Tað seinasta vit vistu var, at Orkuráðið saman við vindmylnbyggjarunum í Vágum gjørdum mátingar av vindmegini og av vindmylluni, ið stendur uppi á Vesturtúgvu.

Tíðindablaðið Sösi-alurin, sum fyrr hevur nomið við hesar spurningar, fer nú aftur at triva í teir. Ti orkukjakið eigur at snúgvá seg um teir alternativu orkuhættirnar eisini. Í næstu viku hava vit nærri frágreiðing um, hvussu gongst vesturi í Vágum við vindmylnuætlanunum.

Danmark

Í dag leita vit av landinum

— til Danmarkar, sum er eitt land, ið framleiðir vindmyllur til egið brúk og til útflutning. Bert í 1984 vænta danir, at teir útflyta vindmyllur fyrri umleið 2 milliardir krónur.

Men danir brúka eisini vindmyllurnar sjálvir. Sambært eini grein í danska blaðnum Politiken tann 13. januar í ár, hava danir nú størsta vindmylnugarðin í Norðanlondum.

Talan er um tilsamans 97 familjur á Fanø, sum hava sett meira enn 2 mió. kr. í tilsaman 6 vindmyllur.

Hetta eru myllur av slagnum VESTAS, sum eftir ætlanini skulu framleiða 750.000 kWh um árið. Hetta er tann streymur tær 97 familjurnar brúka um árið.

Tað hevur tikið trý ár at fyrirreika hesa ætlan, sum varð tikin í brúk í desember í fjør. Miðjan januar t.v.s. í umleið ein mánað høvdu vindmyllurnar framleitt umleið 90.000 kWh. T.v.s. at tær klára tað, sum varð væntað av teimum.

Figging

Vindmyllurnar eru figgj-aðar við tilsamans 750 partabrevum uppá 3000 kr. hvør. Hvert húsarhald hevur loyvi til at keypa eitt partabrev fyri hvørjar 1000 kWh, sum tað brúkar um árið. T.v.s. at ein vanligur brúkarar tá kann hava fimm partabrev, ið svara til 5000 kWh.

Útrokningarnar higartil visa, at partabrevini fara at forrenta seg við umleið 12% um árið, ið eru undantikin skatti, tí at tann streymur, sum verður framleiddur, svarar til tann streym, sum brúkarin annars fær frá vanligu orkufelagnum.

Her er tí talan um eina framleiðslu til egna nýtslu.

Annars er samlaða talið á vindmyllum í Danmark í dag umleið 800.

jan